

<p>تاریخ : ۱۳۹۷/۷/۲۰</p> <p>فصل اول درس اول گزاره ها و ترکیب گزاره ها</p> <p>مهر آموزشگاه:</p>	<p>باسمه تعالیٰ</p> <p>جمهوری اسلامی ایران</p> <p>وزارت آموزش و پرورش</p> <p>سازمان آموزش و پرورش استان چهارمحال و بختیاری</p> <p>مدیریت آموزش و پرورش منطقه فلارد</p> <p>به نام خدایی که از نسبت محیط به قطر دایره آگاه است</p>	<p>رشته : علوم انسانی پایه: یازدهم</p> <p>نام درس : ریاضیات و آمار(۲)</p> <p>تعداد سوالات: ۱۰۵</p> <p>نام و نام خانوادگی:</p> <p>دبیرستان: علامه طباطبایی</p> <p>دبیر و طراح: حسین لهراب</p>
--	--	--

امام علی (ع): "از آنان مبایشید که بدون زحمت و تلاش امید به عاقبتی نیک دارند"

ردیف	نمره:	"سال تولید و حمایت از کالای ایرانی مبارک باد "
۱		پیامبر اعظم(ص): دانش اگر در ثریا هم باشد مردانی در سرزمین پارس بر آن دست خواهند یافت.
		جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.
		الف) منطق را عموما به بررسی تعبیر می کنند.
		ب) در منطق ریاضی به هر جمله‌ی خبری دقیقاً دارای یک ارزش درست یا نادرست است..... میگوییم.
		پ) ترکیب دو گزاره وقتی دارای ارزش درست است که هر دو گزاره ارزش درست داشته باشد.
		ت) اگر حداقل یکی از دو گزاره، ارزش درست داشته باشد، در این صورت ارزش ترکیب..... آن ها درست است.
		ث) وقتی ارزش مقدم گزاره‌ی شرطی نادرست باشد، در هر صورت گزاره‌ی شرطی دارای ارزش درست است.
		ج) گزاره‌ی شرطی فقط در زمانی دارای ارزش نادرست است، که درست و نادرست باشد.
		چ) اگر دو گزاره هم ارزش باشند، در این صورت ارزش گزاره‌ی دوشرطی است.
		ح) در گزاره‌ی شرطی $p \Rightarrow q$ ، p را و q را می گویند.
۲		منطق در لغت به چه معناست؟ کاربرد منطق در چیست؟
۳		گزاره را تعریف کنید.
۴		کدام یک از جملات زیر یک گزاره است؟ در صورت گزاره بودن ارزش آن را تعیین کنید.
		الف) عدد ۱۲ یک عدد اول است.
		ب) لطفا سکوت را رعایت بفرمایید.
		پ) غذای قورمه سبزی از کباب کوبیده خوشمزه تر است.
		ت) عدد $\sqrt{5}$ یک عدد گویا است.
		ث) ابن سینا پدر پزشکی جهان است.
		ج) روز تولد شما چه روزی است؟

ج) $٤ \times ٢ = ٨$

ح) عدد ۲۴ دارای ۸ شمارنده است.

الف) دو گزاره با ارزش درست بنویسید.

ب) دو جمله بنویسید که گزاره نباشد.

تعداد حالت های ارزشی سه گزاره چند تا است؟ آن ها را بنویسید.

نقیض یک گزاره چگونه به دست می آید؟

نقیض گزاره های زیر را بنویسید و سپس ارزش هر یک را مشخص کنید.

الف) عدد ۳۱ عددی اول است.

ب) عدد ۲۰ فرد است.

پ) عدد ۴ از عدد ۸ کوچکتر یا مساوی است.

ت) ایران در خاور دور قرار دارد.

ث) $(٥ \times ٧) > (٤ \times ٩)$

ج) عدد ۳ - عددی مثبت است.

چ) شهر تهران یکی از شهرهای بدون ترافیک ایران است.

انواع ترکیب گزاره ها را نام ببرید.

جدول ارزشی ترکیب فصلی دو گزاره را بنویسید.

جدول ارزشی ترکیب عطفی دو گزاره را بنویسید.

جدول ارزشی ترکیب شرطی دو گزاره را بنویسید.

جدول ارزشی ترکیب دو شرطی دو گزاره را بنویسید.

در جدول زیر گزارهای داده شده ارزش آن ها را با علامت \checkmark مشخص کرده و نیز با توجه به ارزش داده شده با یک گزاره‌ی ساده، گزاره‌ی مرکب را کامل کنید.

درس نادرس

گزاره

ردیف

ت ت ت

	☒ و ۲۵ زوج است.	۱
	☒	قران ۱۲۰ حزب دارد و	۲
	☒ و ۸ > ۲	۳
		کوه دماوند در استان تهران قرار دارد و ۷۱ عددی اول است.	۴
		ایران جز کشورهای اول حوزه‌ی نانو است و یاسوج بام ایران است.	۵

جدول زیر را کامل کنید.

۱۵

درست نادرس
ت

گزاره

ردیف

		عدد ۹ فرد است یا مرکب است.	۱
	✓	امام اول شیعیان امام علی (ع) است یا	۲
	✓	مرقد مطهر امام رضا در مشهد قرار دارد یا	۳
✓	 یا ۲۵ مجذور کامل است.	۴
✓	 یا	۵

جدول زیر را کامل کنید.

۱۶

درست نادرس
ت

گزاره

ردیف

		اگر ۳ زوج باشد آنگاه ۶ عدد اول است.	۱
	✓	اگر آن گاه	۲
✓		اگر آن گاه	۳
		اگر فروردین ماه اول بهار باشد آن گاه روز ۱۳ آبان روز دانشجو است.	۴
		اگر ارسسطو شاگرد افلاطون باشد آنگاه نیما اهل یوش است.	۵

جدول زیر را کامل کنید.

۱۷

درس نادرس
ت ت

گزاره

ردیف

		اگر ۵ فرد است، آنگاه ۱۱ عددی اول است و برعکس.	۱
	✓	اگر دو عدد زوج باشند آنگاه حاصل ضرب آن ها زوج است و برعکس	۲
✓		اگر و تنها اگر ۱۱۷ عددی مرکب است.	۳
		اگر آنگاه و برعکس	۴

۵

یک سه ضلعی مثلث متساوی الاضلاع است، اگر و تنها اگر
همهٔ زاویه‌های آن 60° درجه باشد.

۱۸

اگر p گزاره‌ی نادرست و q گزاره‌ی درست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش هریک از گزاره‌های مرکب زیر را در صورت امکان مشخص کنید.

(الف) $(p \Leftrightarrow q) \vee (\neg p)$

(ب) $(p \Rightarrow \neg q) \vee r$

(پ) $(p \Leftrightarrow q) \Rightarrow r$

(ت) $(p \Leftrightarrow q) \Leftrightarrow (\neg q \Leftrightarrow \neg p)$

(ث) $\neg(\neg p \wedge q) \Leftrightarrow (p \Rightarrow q)$

(ج) $(p \Leftrightarrow r) \Rightarrow q$

(چ) $p \vee r \Leftrightarrow (\neg q \vee p)$

(ح) $p \vee (q \wedge r) \Leftrightarrow (p \vee q) \wedge (p \vee r)$

(خ) $p \wedge (p \vee q) \Rightarrow p$

۱۹

با استفاده از جدول ارزش‌ها درستی هریک از هم ارزی‌های زیر را نشان دهید.

(الف) $p \wedge \neg p \equiv F$

(ب) $\neg p \wedge (q \wedge p) \equiv F$

(پ) $p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r)$

(ت) $\neg(p \vee q) \equiv \neg p \wedge \neg q$

(ث) $p \vee (p \wedge q) \equiv p$

(ج) $p \Rightarrow q \equiv \neg q \Rightarrow \neg p$

(چ) $\neg(\neg p) \equiv p$

(خ) $p \Rightarrow p \vee q \equiv T$

(ح) $\neg(\neg p) \Rightarrow p \equiv T$

(د) $(p \vee q) \wedge \neg p \Rightarrow q \equiv T$

(ذ) $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow r) \equiv p \Rightarrow r$

۲۰

درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را مشخص کنید.

(الف) اگر 45 مضرب 5 باشد آن گاه 41 عدد مرکب است.

(ب) کره‌ی زمین در کهکشان راه شیری است یا پایتحت افغانستان دهلی است.

(پ) حضرت محمد (ص) آخرین پیامبر است و آرامگاه دانیال نبی در شوشترا قرار دارد.

(ت) یک انسان مسلمان است اگر و تنها اگر پیامبر اسلام را قبول داشته باشد.

(ث) اگر 5 فرد یا اول باشد آن گاه جذر 49 برابر 7 است.

ج) اگر $1 = ۱۳۹۶^{\circ}$ و $۵ = ۱۵$ آنگاه $۴ > ۵$

$$ج) ۲ \times ۸ = ۱۶ \Rightarrow ۴^3 > ۳^۲$$

نقیض گزاره ((اگر شب ها همه قدر بودی ، شب قدر بی قدر بودی)) کدام است؟

الف) شبی هست که قدر است ولی بی قدر نیست.

ب) هر شب قدر است ولی بی قدر نیست.

اگر p و q دو گزاره‌ی دلخواه باشد، کدام یک از گزاره‌ها همیشه درست است؟

$$\text{الف) } (p \wedge \sim p) \Rightarrow q \quad \text{ب) } p \Rightarrow (p \wedge q) \quad \text{پ) } p \vee q \Rightarrow q \vee p$$

درستی هم ارزی زیر را با جدول نشان دهید.

$$\text{الف) } p \Rightarrow (\sim p \Rightarrow q) \equiv T$$

$$\text{ب) } p \wedge q \Rightarrow q \equiv T$$

$$\text{پ) } p \Leftrightarrow q \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$$

در صورتی که $\sim p \vee q \equiv F$ باشد عبارات زیر را ساده کنید.

$$\text{الف) } p \wedge q$$

$$\text{ب) } \sim p \vee q$$

$$\text{پ) } p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge r) \vee (q \wedge r)$$

$$\text{ت) } \sim (\sim p)$$

$$\text{ث) } p \Leftrightarrow q$$

$$\text{ج) } p \Rightarrow q$$

برای درستی گزاره‌ای $p \Rightarrow q \equiv \sim(p \wedge \sim q)$ جدول زیر را رسم کرده‌ایم، آن را کامل کنید.

p	q	$\sim q$	$p \wedge \sim q$	$\sim(p \wedge \sim q)$	$p \Rightarrow q$
د	د	ن
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن	د

*** به رابطه‌ی $p \Rightarrow q \wedge p \Rightarrow q$ قیاس استثنایی می‌گویند. آن را با جدول ارزش‌ها اثبات کنید.

*** به رابطه‌ی $p \Rightarrow q \Leftrightarrow p \wedge \sim q \Rightarrow q \rightarrow \sim p$ برهان خلف می‌گویند. آن را با جدول ارزش‌ها ثابت کنید.

کدام یک از عبارت‌های زیر گزاره است؟

الف) $10^{۱۰۰}$ عدد بسیار یزگی است.

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

ب) فصل پاییز دل انگیز است !

پ) ۶-۲-

ت) $1 + 5^{100}$ عددی اول است.

ث) عدد π از ۳ بزرگتر است.

ج) برخی انسان ها بی سواد اند.

چ) ۱۲ اردیبهشت سال ۸۹ روز یکشنبه است.

دلیلی گزاره نبودن گزاره های زیر را بحث کنید.

الف) قیمت کفش من ارزان است.

ب) او والیبالیست است.

پ) a عددی زوج است.

اگر p گزاره‌ی درست و q گزاره‌ی نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش هریک از گزاره‌های مرکب زیر را در صورت امکان مشخص کنید.

$$\text{الف} \quad q \vee r \Rightarrow q$$

$$\text{ب) } p \wedge r \Rightarrow \neg p$$

$$\text{پ) } p \vee r \Rightarrow (r \Rightarrow p)$$

$$\text{ت) } (\neg q \Rightarrow r) \wedge p$$

$$\text{ث) } (\neg q \wedge q \Rightarrow r) \Leftrightarrow \neg p$$

اگر $p \wedge q \equiv T$ باشد درباره‌ی ارزش $(q \wedge r) \vee p$ چه می‌توان گفت؟

گزاره‌ی مرکب $2/5$ عدد یک عدد طبیعی است یا الان برف می‌زند دارای ارزش نادرست است.

گزاره‌ی الان برف می‌بارد دارای چه ارزشی است؟

نقیض گزاره‌ی (استان خوزستان دارای ریزگرد است) را بیان کنید.

جدول زیر را کامل کنید .

نادرست	درس ت	گزاره	ردیف
	✓	عدد ۱۳ اول است یا	۱
✓		اگر ۳ عددی فرد باشد آنگاه	۲

درستی هم ارزی $(p \rightarrow q) \equiv (\neg p \vee q)$ را با استفاده از جدول ارزش‌ها نشان دهید .

p	q	$\neg p$		$\neg p \vee q$
د	د	ن		
د	ن	ن		

ج) اگر در یک ترکیب شرطی مقدم باشد به انتفاع مقدم ترکیب درست است.

د) اگر از قیاسی به شکل نادرست استفاده شود و منجر به نتیجه گیری اشتباه شود آن را می نامند.

ه) در گزاره‌ی شرطی $p \Rightarrow q$, p را و q را می گویند.

و) گزاره‌ی "اگر ۷ زوج باشد، آن گاه $\sqrt{9}$ مربع کامل است." دارای ارزش است.

ز) اگر $p \vee q = F$ در این صورت ارزش $p \Leftrightarrow q$ است. گزاره‌ی دلخواه است).

ژ) ارزش جمله‌ی "اگر ۴ عدد زوج زوج یا منفی باشد آن کاه عدد ۱۷ اول است".

ع) برای بیان یک گزاره کافی است فعل جمله را نفی کنیم.

اگر p و q گزاره‌های دلخواه باشند ، با استفاده از آنها یک گزاره مرکب بنویسید که درست باشد یک گزاره بنویسید که نادرست باشد.

۴۴

درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.

الف) جمله " عدد ۱۵ عددی اول است" یک گزاره است.

ب) در گزاره شرطی، هرگاه مقدم نادرست و تالی نادرست باشد ارزش گزاره نادرست است.

پ) در جمله ترکیبی با ۳ گزاره، تعداد حالت‌های ممکن جدول ارزشی 3^2 می باشد.

ت) جمله‌ی "عدد ۱۰، عددی اول است" یک گزاره است.

ث) تعداد حالت‌های ارزشی 3 گزاره برابر 8 است.

ج) گزاره‌ی اگر عدد ۱۷ اول است آن گاه ۱۲ اول است، گزاره‌ای درست است.

چ) اگر p گزاره درست و q گزاره‌ی نادرست باشد $p \vee \neg q$ ، همواره درست است.

ر) گزاره عطفی $(p \wedge q)$ زمانی درست است یکی از گزاره P یا q درست باشد.

ژ) تهران پایتخت ایران هست و 2 عددی فرد است.

گ) اگر 32 مرکب باشد آن گاه 31 عدد اول است.

ک) نقیض نقیض هر گزاره با خود گزاره برابر است.

۴۵

اگر P گزاره‌ای درست، Q گزاره‌ای نادرست و R گزاره‌ای نامعلوم باشد، ارزش هر یک از گزاره‌های زیر را در صورت امکان مشخص کنید.

الف) $(q \Leftrightarrow p) \wedge r$

ب) $(\neg p \Rightarrow r) \Rightarrow \neg q$

ابتدا تعیین کنید کدامیک گزاره هست سپس در صورت گزاره بودن ارزش آن را تعیین کنید.

الف) 4 زوج است اگر و تنها اگر 7 فرد باشد.

$$b) 3^2 - 3^3 = 3^3 - 3^2$$

د) لطفا آن کتاب را برای من بیاور

ج) روز تولد شما چه روزی است؟

۴۶

۴۷

در جدول زیر گزارهای داده شده ارزش آن‌ها را با علامت \checkmark مشخص کرده و نیز با توجه به ارزش داده شده با یک گزاره‌ی ساده، گزاره‌ی مركب را کامل کنید.

ردیف	گزاره	درست	نادرست
۱ و ۲۵ زوج است.	\checkmark	
۲	عدد ۹ فرد است یا مركب است.		
۳	اگر ۶ زوج باشد آنگاه ۳ عدد اول است.		
۴	اگر و تنها اگر ۱۷ عددی مركب است.	\checkmark	

از بین گزینه‌ی های داده شده پاسخ درست را مشخص کنید.

- (a) کدام یک از جملات زیر گزاره است؟ (الف) عدد ۱۰ فرد است (ب) چه هوای سردی)
 (b) ارزش نقیض گزاره‌ی " $7 \times 5 < 3 \times 4$ " کدام است؟(الف) درست (ب) نادرست)
 (c) کدام گزاره، گزاره‌ی همیشه درست (T) است؟(الف) $p \wedge \sim p$ (ب) $p \vee \sim p$)
 (d) درلغت به معنای آنچه به گفته در آید. (الف) منطق (ب) استدلال)

اگر p گزاره‌ی نادرست و q گزاره‌ی نادرست و r گزاره‌ی دلخواه باشد در این صورت ارزش گزاره‌های مركب زیر را در صورت امکان مشخص کنید.

$$\begin{aligned} (q \Rightarrow p) \wedge r \\ (q \vee r) \Rightarrow (r \Rightarrow p) \\ (\sim p \Leftrightarrow q) \Rightarrow (\sim q \wedge r) \end{aligned}$$

نقیض گزاره‌های زیر را نوشته سپس ارزش نقیض نوشته شده را مشخص کنید.

$$(b) \text{ عدد } 15 \text{ اول است. } (4 \times 7) > (5 \times 9)$$

کدامیک از عبارات زیر گزاره است؟ ارزش آن را تعیین کنید.

- ۱) آش رشته از حلیم بامجان خوشمزه تر است.
 ۲) لطفا درب کلاس را ببندید.
 ۳) آیا $\sqrt{2}$ عددی گنگ است؟

اگر p گزاره‌ی نادرست و q گزاره‌ی درست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش هریک از گزاره‌های مركب زیر را در صورت امکان مشخص کنید.

$$(a) \text{ (الف) } (\sim p \Rightarrow r) \Rightarrow \sim q \quad (b) \text{ (ب) } (p \wedge q) \Leftrightarrow (\sim p \wedge r)$$

درستی هم ارزی زیر را با استفاده از جدول ارزش‌ها نشان دهید.

$$(p \vee \sim q) \wedge (p \vee q) \equiv p$$

جدول زیر را کامل کنید.

	نادرست	درست	گزاره	ردیف
	✓		اگر 120 عدد زوج باشد، آنگاه و برعکس.	۱
		✓	امام رضا امام هشتم شیعیان است و	۲
			۵ عددی اول است یا 12 عددی مرکب است.	۳
			$3 \times 4 - 2 = 6$ آن گاه $\sqrt{25} = 5$	۴
	اگر p گزاره درست و q گزاره نادرست و r یک گزاره دلخواه باشد، ارزش گزاره های زیر را تعیین کنید.			
	(الف) $(\sim p \wedge r) \Rightarrow q$ (ب) $[(q \vee \sim p) \wedge p] \vee r$			
	. جدول ارزش گزاره ترکیبی : $(p \vee \sim q) \wedge p$ را تشکیل دهید.			
	عکس نقیض گزاره زیر را بنویسید و ارزش آن را مشخص کنید. «اگر $x = \sqrt{2}$ یک عدد گنگ باشد آنگاه $2 = x^2$ ».			
	نوع و ارزش گزاره های زیر را مشخص کنید.			
	الف) $\sqrt{5} < 2$ است اگر و تنها اگر نماز ظهر 4 رکعت داشته باشد.			
	ب) اگر هر فصل 4 ماه داشته باشد آن گاه هر ماه 4 هفته دارد.			
	گزینه درست را انتخاب کنید.			
	الف) اگر q نادرست و $\sim p$ درست باشد گزاره q شرطی $\sim p \Rightarrow q$ معادل کدام گزاره است؟			
	$\sim p \wedge \sim q$ (۴) $p \vee q$ (۳) $\sim p \vee q$ (۲) $p \vee \sim q$ (۱)			
	ب) کدام یک از گزاره های زیر همیشه درست است؟			
	$(p \wedge \sim q) \vee (p \Rightarrow q)$ (۴) $\sim(p \wedge q)$ (۳) $p \wedge (p \vee q)$ (۲) $(p \vee \sim q) \wedge (p \vee q)$ (۱)			
	نقیض گزاره های زیر را بنویسید.			
	الف) ایران در آسیا قرار دارد. ب) عدد 13 از 20 کوچکتر است.			
	با استفاده از جدول ارزش گذاری ، درستی یا نادرستی هم ارزی زیر را بررسی کنید.			
	(الف) $[p \vee (\sim p \wedge q)] \equiv (p \vee q)$ (ب) $[(p \vee q) \wedge \sim q] \Rightarrow \sim p$			
	اگر p گزاره i درست و q گزاره i نادرست و r گزاره i دلخواه باشند ، ارزش گزاره i را بدون رسم جدول تعیین کنید.			
	ارزش گزاره های زیر را تعیین کنید.			

الف) عدد $\sqrt{3}$ گویا است و $(n \in \mathbb{N})$ همواره مثبت است.

ب) a^2 نامنفی است یا میانه همان چارک اول است.

پ) زوج بودن عدد X شرط لازم و کافی است برای بخش پذیری X بر ۲.

ت) اگر ۳۱ عدد اول باشد، آن گاه ۷ زوج است.

اگر p نادرست و q درست و r گزاره دلخواه باشد بدون رسم جدول، جواب هم ارزی های زیر را بنویسید.

$$(الـف) (q \vee \sim r) \Rightarrow p$$

$$(بـ) (\sim q \Rightarrow p) \Leftrightarrow (q \Leftrightarrow p)$$

$$(پـ) \sim (p \wedge \sim q) \Leftrightarrow (r \Rightarrow q)$$

۶۵

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را تعیین کنید.

الف) اگر ۵۰ مضرب ۱۰ است آن گاه ۶۶ اول است.

ب) اگر ۵ عددی اول و ۱۰ - عدد طبیعی باشد آن گاه عدد $1/6$ گنگ است و برعکس.

۶۶

الف) اگر $p \wedge q$ گزاره ای درست باشد، ارزش گزاره i $p \vee (q \wedge r)$ را تعیین کنید. (r گزاره دلخواه است).

ب) اگر $p \vee q$ نادرست باشد، ارزش گزاره i $p \Leftrightarrow (\sim p \Rightarrow \sim q)$ را تعیین کنید. (بدون رسم جدول)

۶۷

اگر p گزاره i درست و q گزاره i نادرست و r گزاره i دلخواه باشد. ارزش هر یک از گزاره های مرکب زیر را در صورت امکان مشخص کنید.

$$(الـف) (r \Leftrightarrow p) \Rightarrow (p \wedge \sim q)$$

$$(بـ) (q \vee \sim r) \Rightarrow p$$

۶۸

لا استفاده از جدول ارزش ها درستی هر یک از هم ارزی های زیر را بررسی کنید.

$$(الـف) (p \vee \sim q) \wedge (p \vee q) \equiv p$$

$$(بـ) (p \vee q) \wedge r \equiv (p \wedge r) \vee (q \wedge r)$$

۶۹

نقیض هر یک از گزاره های زیر را بنویسید و مشخص کنید نقیض کدام گزاره دارای ارزش درست است؟

الف) عدد $\sqrt{2}$ عددی مثبت است.

کدام یک از عبارت های زیر گزاره است؟ ارزش گزاره ها را مشخص کنید.

الف) عدد ۱۲ عددی اول است.

ب) فصل بهار دل انگیز است.

پ) عدد $\sqrt{7}$ یک عدد گویا است.

۷۰

۷۱

نقیض گزاره های زیر را بنویسید.

۷۲

الف) $\sqrt{3}$ عددی مثبت است.

ب) عدد ۱۲ بر ۴ بخش پذیر است.

پ) توکیو پایتخت ترکیه است.

ت) عدد ۴ فرد است.

ث) $7 > 2$

$$ج) \sqrt{9+25} = 3+5$$

چ) اگر a زوج باشد آن گاه $a+1$ فرد خواهد بود.

ح) عدد ۱۵ فرد و بر ۳ بخش پذیر است.

خ) ۱۱ عددی اول است یا ۲ عدد منفی است.

ی) اگر چهار ضلعی مستطیل باشد، آن گاه دو قطرش مساوی اند.

کدام یک از جملات زیر یک گزاره است؟ ارزش گزاره را مشخص کنید.

الف) عدد $\sqrt{11}$ یک عدد گویا است.

ب) لطفاً نظم را رعایت کنید.

$$پ) 3 - 3 \times 2 = 0$$

ت) عدد ۱۵ عددی اول است.

ث) $2\sqrt{2}-3$ عددی منفی است.

ج) فصل پاییز بسیار غم انگیز است.

چ) عدد 0.001 بسیار کوچک است.

ح) احتمال آمدن روی یک سکه نسبت به پشت سکه برابر ۱ است.

خ) عدد -20 از عدد -5 کوچکتر یا مساوی است.

ل) مجموع دو عدد $2 + \sqrt{3}$ و $2 - \sqrt{3}$ عددی گویا است.

در هر قسمت جاهای خالی را با کلمات یا نمادهای پیشنهادی مناسب پر کنید.

۷۳

ردیف	گزاره مركب	درست	نادرست
۱	مقدار پارامتر همیشه بزرگ‌تر از مقدار آماره (است، نیست) یا ۳ مربع کامل است.		✓
۲	$\mathbb{N} \subseteq \mathbb{R}$ و عدد ۱ اول نیست.	✓	
۳	$(3^{\neq} \dots \neq, =) \wedge 1 \Leftrightarrow (-1 > -2)$		✓

هم ارزی زیر را ثابت کنید.

۷۴

$$(p \Rightarrow q) \wedge (p \Rightarrow r) \equiv (p \Rightarrow (q \wedge r)) \quad (\text{الف})$$

$$[p \vee (q \wedge p)] \wedge [(p \wedge q) \Rightarrow p] \equiv p \quad (\text{ب})$$

گزاره‌های مناسب را با توجه به ارزش مشخص شده بنویسید.

۷۵

الف) عدد ۳۱ اول است یا ب) عددی مرکب است اگر و تنها اگر پ) اگر آن گاه جاهای خالی را کامل کنید.	F = F = T = جاهای خالی را کامل کنید.	۷۶																																
الف) ارزش گزاره $p \vee q$ همواره است. ب) اگر ارزش گزاره $p \Rightarrow q$ نادرست و p درست باشد ، ارزش q است. پ) اگر ارزش گزاره $p \Leftrightarrow q$ درست و q ~ نیز درست باشد ارزش p است. ت) عکس نقیض گزاره $q \Rightarrow p$ ، گزاره است. ث) هم ارزی $q \sim p \wedge \sim p \wedge q \equiv \sim p \wedge \sim q$ به قانون معروف است. ج) در حالت کلی ، n گزاره نسبت به یکدیگر دارای حالت ارزشی هستند. چ) نقیض نقیض هر گزاره ، هم ارز با است.																																		
جدول زیر را کامل کنید.	جدول زیر را کامل کنید.	۷۷																																
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; padding: 5px;">ردیف</th> <th style="text-align: center; padding: 5px;">گزاره</th> <th style="text-align: center; padding: 5px;">درست</th> <th style="text-align: center; padding: 5px;">نادرست</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">۱</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">هفته هفت روز دارد و ماه آبان ۳۱ روز دارد.</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">۲</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">عدد ۵ عددی زوج یا عددی اول است .</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">۳</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">اگر ۸ فرد است ، آنگاه ۱۶ مربع کامل است .</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">۴</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">اگر دو عدد فرد باشند آنگاه مجموع آنها زوجند و بر عکس .</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">۵</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">۵ < ۲ و ۵ مضرب ۲ است .</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">۶</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">کاخ عالی قاپو در شیراز است یا آرامگاه حافظ در اصفهان است .</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">۷</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">واریانس داده ها برابر صفر است اگر و تنها اگر *</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> </tr> </tbody> </table>	ردیف	گزاره	درست	نادرست	۱	هفته هفت روز دارد و ماه آبان ۳۱ روز دارد.			۲	عدد ۵ عددی زوج یا عددی اول است .			۳	اگر ۸ فرد است ، آنگاه ۱۶ مربع کامل است .			۴	اگر دو عدد فرد باشند آنگاه مجموع آنها زوجند و بر عکس .			۵	۵ < ۲ و ۵ مضرب ۲ است .			۶	کاخ عالی قاپو در شیراز است یا آرامگاه حافظ در اصفهان است .			۷	واریانس داده ها برابر صفر است اگر و تنها اگر *				۷۷
ردیف	گزاره	درست	نادرست																															
۱	هفته هفت روز دارد و ماه آبان ۳۱ روز دارد.																																	
۲	عدد ۵ عددی زوج یا عددی اول است .																																	
۳	اگر ۸ فرد است ، آنگاه ۱۶ مربع کامل است .																																	
۴	اگر دو عدد فرد باشند آنگاه مجموع آنها زوجند و بر عکس .																																	
۵	۵ < ۲ و ۵ مضرب ۲ است .																																	
۶	کاخ عالی قاپو در شیراز است یا آرامگاه حافظ در اصفهان است .																																	
۷	واریانس داده ها برابر صفر است اگر و تنها اگر *																																	
گزاره های زیر در چه حالتی درست هستند؟ (الف) $(p \Rightarrow q) \Rightarrow r$ (ب) $[(p \Rightarrow q) \wedge p] \Rightarrow \sim q$	گزاره های زیر در چه حالتی درست هستند؟ (الف) $(p \Rightarrow q) \Rightarrow r$ (ب) $[(p \Rightarrow q) \wedge p] \Rightarrow \sim q$	۷۸																																
عکس ، نقیض و عکس نقیض گزاره های شرطی زیر را بنویسید. الف) اگر دو عدد حقیقی با هم برابر باشند ، آن گاه مجبور آن دو عدد مساوی هستند. ب) اگر چهار ضلعی ABCD لوزی باشد ، آن گاه اقطار آن بر هم عمودند.		۷۹																																
اگر p گزاره ای درست و q گزاره ای نادرست و r گزاره ای دلخواه باشد ، ارزش گزاره $\neg p \wedge q \wedge r$ زیر را مشخص کنید.		۸۰																																
$(\neg p \Leftrightarrow q) \vee r$		۸۱																																
اگر گزاره S متشکل از گزاره های ساده p و q ، جدول ارزش زیر را داشته باشند ، گزاره S را در هر حالت بیابید.																																		

(ب)

p	q	s
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

(الف)

p	q	s
د	د	ن
د	ن	ن
ن	د	د
ن	ن	ن

کدام یک از عبارت های زیر گزاره است ، ارزش آن را مشخص کنید.
 الف) حال شما خوب است؟ ب) عدد $\sqrt{7}$ گنگ نیست. پ) هوای امروز خنک هست.

۸۲

جدول ارزش گزاره زیر را رسم کنید.

۸۳

$$(p \Rightarrow q) \Leftrightarrow (r \vee \neg q)$$

اگر $r \equiv F, p \equiv T, q \equiv F$ یک گزاره دلخواه باشد ، ارزش گزاره زیر را تعیین کنید. (بدون رسم جدول ارزش)

۸۴

$$(\neg q \Rightarrow p) \wedge (r \vee p)$$

نقیض گزاره "اگر عدد ۲ اول باشد آن گاه عدد ۱۲ بر ۵ بخش پذیر نیست" را بنویسید.

۸۵

جاهاي خالي را پر کنيد.

۸۶

ردیف	گزاره	درست	نادرست
۱	کشور ایران در قاره آسیا قرار دارد و ...	✓	
۲	۳۱ عددی اول نیست یا	✓	
۳	شرط لازم و کافی برای آنکه نقطه‌ای از دو ضلع یک زاویه به یک فاصله باشد، آن است که روی نیمساز زاویه باشد.		
۴	اگر آن گاه $(a+b)^2 = a^2 + b^2$	✓	
۵	اگر آن گاه و برعکس	✓	
۶ و	✓	
۷ یا	✓	

جدول ارزش های هم ارزی $(p \wedge q) \equiv \neg p \vee \neg q$ را کامل کنید.

۸۷

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$(p \wedge q)$	$\sim (p \wedge q)$	$\sim p \vee \sim q$
د	د	ن	ن	د	ن
د	ن	د	ن	د
ن	د	د	ن	د	د
ن	ن	د	ن	د	د

ثابت کنید اگر $a^2, a \in \mathbb{Z}$ عددی فرد باشد آن گاه a عددی فرد است. ۸۸

اگر $p \wedge r \Rightarrow q \equiv F$ باشد ، ارزش گزاره های زیر را بدست آورید. ۸۹

$$(p \vee q) \wedge (\sim r \Rightarrow p)$$

$$(p \Leftrightarrow r) \Rightarrow q$$

کدام جملات گزاره هستند؟ نقیض هر گزاره را بنویسید. ۹۰

الف) آیا شما به مسافرت خواهید رفت؟
ب) عدد $\sqrt{25}$ عددی گویا است.

ت) به به چه هوای خوبی.
پ) عدد ۸ عددی اول است.

اگر p یک گزاره درست و q و r گزاره های دلخواه باشند ، بررسی کنید کدام یک از گزاره های زیر همواره درست است؟ ۹۱

$$p \vee q \Rightarrow r \quad p \wedge q \Rightarrow r \quad \sim p \vee q \Rightarrow r \quad \sim p \wedge q \Rightarrow r$$

اگر ارزش گزاره $(p \wedge q) \Rightarrow p$ درست باشد ، ارزش گزاره $p \wedge \sim q$ چیست؟ ۹۲

اگر ارزش گزاره $(q \Leftrightarrow r) \Rightarrow p$ نادرست باشد ، ارزش گزاره $p \Rightarrow (p \vee q)$ چیست؟ ۹۳

اگر p درست و q نادرست باشند ، ارزش گزاره $\sim q \Rightarrow p \vee \sim p$ چیست؟ ۹۴

ارزش گزاره i $p \Rightarrow q$ را در حالت های زیر مشخص کنید: ۹۵

الف) p نادرست و q درست
ب) p نادرست و q نادرست

کدام یک از جملات زیر گزاره هستند؟ ۹۶

الف) $-3 < -1$

ب) چه منظره زیبایی

ت) ۱۷ عددی فرد است.
پ) چرا ریاضیات می خوانید؟

ج) لطفا پرسشنامه را کامل کنید.
ث) a^n عددی مثبت است.

چ) معلم ریاضی مدرسه ما خوش اخلاق است.
خ) عدد ۴ گویا نیست.

با استفاده از جدول ارزش ها بررسی کنید ارزش کدام یک از گزاره های زیر همواره درست و کدام یک همواره نادرست است. ۹۷

$$(p \vee \sim q) \vee (\sim p \vee q) \quad p \wedge \sim (p \vee q) \quad (p \wedge q) \Rightarrow p$$

گزینه صحیح را انتخاب کنید. ۹۸

الف) کدام گزینه گزاره با ارزش است؟

الف) عدد ۵ اول است و $\sqrt{36}$ مربع کامل است.
ب) مربع هر عدد فرد به اضافه یک عددی

زوج است.

$$پ) -6+6\times 3=0$$

است.

ب) کدام گزینه دارای ارزش نادرست است؟

الف) $\sim[(p \wedge \sim p) \Rightarrow q]$ پ) $(p \Rightarrow q) \wedge p$ ت) $p \Rightarrow (p \wedge q)$ ب) $p \wedge (\sim p \Leftrightarrow q)$

پ) نقیض گزاره $(p \Rightarrow q) \Rightarrow p$ کدام گزینه است؟

الف) $\sim p$ ت) $\sim q$ ب) p پ) $\sim p$

ث) گزاره $p \Rightarrow \sim p$ معادل کدام گزینه است؟

الف) T ب) F پ) p ت) $\sim q$

ج) در صورتیکه $p \vee q \equiv F$ باشد حاصل عبارت $(\sim p \vee q) \wedge p$ کدام است؟

الف) T ب) F پ) $\sim p$ ت) q

چ) نقیض کدام گزاره دارای ارزش نادرست است؟

الف) $\frac{\sqrt{2}}{x-1}$ عبارتی گویا نیست. ب) $\sqrt{3}-1$ عددی مثبت است.

پ) واریانس جذر انحراف معیار است. ت) شیراز پایتحت ایران است.

ح) اگر گزاره $(\sim q \wedge p) \vee r$ نادرست باشد و $\sim r$ درست باشد گزاره $(q \wedge r) \vee \sim p$ با کدام گزاره

هم ارز است؟ الف) T ب) F پ) p ت) $\sim q$

خ) اگر ارزش گزاره $p \wedge r \Rightarrow q \wedge (\sim r \Rightarrow p)$ نادرست باشد ارزش گزاره $(p \vee q) \wedge (\sim r \Rightarrow p)$ ~ کدام است؟

الف) T ب) F پ) $\sim p$ ت) p

ل) اگر $p \wedge q \equiv T$ باشد گزاره $(p \Rightarrow q) \vee (\sim q \Rightarrow p)$ ~ با کدام گزاره هم ارز است؟

الف) T ب) F پ) $\sim p$ ت) نامعلوم

اگر $p \wedge q \Rightarrow r$ باشد. ارزش گزاره $\sim r$ را بدست آورید.

اگر $p \wedge q$ دو گزاره دلخواه باشد کدام یک از گزاره های زیر همیشه درست است ثابت کنید.

الف) $p \Rightarrow q \wedge p$ ب) $p \vee q \Rightarrow q \vee p$ پ) $p \wedge \sim p \Rightarrow q$

اگر p گزاره نادرست و q گزاره درست و r گزاره دلخواه باشد. ارزش هر یک از گزاره های مرکب زیر را در صورت امکان مشخص کنید.

الف) $(p \Leftrightarrow r) \Rightarrow q$ ت) $\sim p \Rightarrow (\sim q \wedge r)$ پ) $(\sim p \vee q) \Rightarrow r$ ب) $\sim (\sim p \wedge q) \Leftrightarrow (p \Rightarrow p)$

ارزش گزاره های زیر را تعیین کنید.

الف) مسکو پایتخت روسیه و تهران پایتخت ایران است. پ

$$\text{ب) } 4^2 = 2^4 \text{ و } 3-x = x-3.$$

$$\text{پ) } 1 < 2 < 4 \text{ یا }$$

ت) ۲۱ عددی اول یا فرد است.

$$\text{ث) } \frac{3^3 + 3^4}{7} \text{ یا }$$

ج) اگر عددی بر ۴ بخش پذیر باشد، آنگاه بر ۲ نیز بخش پذیر است.

$$\text{چ) اگر } a < 0 \text{ آن گاه } |a| = -a.$$

$$\text{ح) اگر } 6 \text{ عددی اول باشد آن گاه } 6 = 2^3.$$

$$\text{خ) } 2 < 3 \text{ اگر و تنها اگر } -3 < -2.$$

$$\text{د) } 7 < 15 \text{ اگر و تنها اگر } 15 - 2 < 7 - 2.$$

ذ) اگر مثلث قائم الزاویه باشد، آن گاه مربع وتر، برابر مجموع دو ضلع دیگر است و برعکس.

جدول ارزش هر یک از گزاره های زیر را تعیین کنید.

$$\text{الف) } p \Rightarrow (q \Leftrightarrow r) \quad \text{ب) } [\sim p \wedge (p \vee q)]$$

هر گاه $\sim p \wedge q$ گزاره ای درست و r گزاره دلخواه باشد، ارزش گزاره های زیر را در صورت

امکان مشخص کنید:

$$\text{الف) } p \vee (q \Rightarrow r) \quad \text{ب) } (q \vee r) \wedge \sim p \quad \text{پ) } (r \Rightarrow \sim p) \Rightarrow \sim q$$

$$\text{ث) } \sim (\sim p \wedge q) \wedge r \quad \text{ت) } (p \Leftrightarrow q) \vee r$$

با استفاده از جدول ارزش ها درستی هر یک از هم ارزی های زیر را نشان دهید:

$$\text{الف) } [(p \Rightarrow q) \wedge p] \Rightarrow q \equiv T \quad \text{ب) } p \wedge \sim [q \vee (p \wedge \sim q)] \equiv F$$

$$\text{پ) } p \Leftrightarrow q \equiv (p \vee q) \Rightarrow (p \vee r) \quad \text{ت) } p \vee (q \Rightarrow r) \equiv (p \vee q) \Rightarrow (p \vee r)$$